

Poë : „Corbul“. De atunci am început să nu-l mai uit. Avea ochii aceia înțelepți, puțin triști și în colțul gurii — bun și ironic — surisul. Fără urmă de patos, dîct și metalic, simplu și înțelegător, ne dăruia un Poë neprețuit.

De aici, mi s-a tras a treia întîlnire. De astă dată în Institutul de Teatru. Eram în anul II. Mihai Popescu m-a salutat. Și-a scos pălăria.

Îi spuneam studentului că n-am apucat niciodată să-l salut primul pe Mihai Popescu. Și socot că nu din neobrăzarea mea. Mihai Popescu era de o politețe fără seamăn.

Pe scenă cu el, la Municipal, în *Pace pe pămînt*. Juca rolul principal. Ultimele repetiții înainte de premieră, ca totdeauna, în mare tensiune. „Nu poți să știi — îi spuneam studentului — cită răbdare obstinată, cit efort fără protest, am văzut la el. Noi, tinerii, figuram agitat. Aveam draci! Mihai Popescu care juca și la Teatrul Giulești — dacă nu mă înșel — și trebuia să plece, repeta cu o conștiinciozitate și o seriozitate pe care aș dori să le dobîndesc. Pe drama finală a personajului, în sala tribunalului, un reporter fotografic, într-un jersu, violent de galben, se scălimbăia. Reporterul eram eu! Mihai Popescu mi-a spus — și numai mie — că e de părere că publicul nu trebuie să ridă pe acest final. Că fac bine ce fac, dar... Și a zîmbit. Cită dreptate avea!“

Mi-amîntesc silueta lui zveltă, fără afecție, în drum spre Institutul de Artă Cinematografică. Călcam stingaci lingă pașii lui firești. Eram asistentul lui!

Clasa a fost la început intimidată de omul acesta care nu „arăta“ cum să joci, ci numai stimula. Mihai Popescu citise mult și umblase prin școli. Pe Stanislavski îl cunoștea într-adevăr. Și nu numai pe el. Iubea clevia lui, dar nu arăta. În examene nu-și apăra clasa. Adică în cazul unora în care credea, argumenta. Dacă nu, era de o blindă intransigență. Vreau să spun că nu era în stare să fie rău și de aceea n-a susținut vreodată false talente. Am văzut acum cinci ani, cînd a murit, lacrimile elevilor sau ale foștilor elevi. Înțeleseseră toți.

(Acum știi — i-am spus studentului — de ce ai venit mult prea tîrziu la București, sau, mai adevărat, de ce a murit mult prea curînd Mihai Popescu?)

Tudorel POPA

Două genuri diferite

Spectatorii bucureșteni sînt „invitați“ să devină specialiști în arta arenei de circ. După artiștii sovietici, artiștii ciroului german „Aeros“ au prezentat un program bogat. A fost ușor identificabilă concepția artistică în alcătuirea unui program specific. (Un scurt prolog sugestiv făcea chiar aluzie la tradițiile imemorabile ale genului.)

Ciroul „Aeros“ are un program echilibrat, alcătuit în egală măsură din numere de acrobație și altele de dresaj. Ca o trăsătură specifică modernizării, ne-au fost prezentate numeroase inovații tehnice, bazate pe mecanisme uneori destul de complicate. „Greutatea specifică“ ciroului a dat-o însă prezența în manej a animalelor dresate și mai cu seamă a elefanților și leilor. Fără a prezenta „numere“ extraordinare, „Aeros“ a adus în arenă un program destul de variat și complex.

O insuficientă popularizare ne-a anunțat prezența în București a unui grup de artiști sovietici de estradă.

Am reținut variata și interesanta prezență a programului, din care făceau parte: un poem de Maiakovski, jongleri, acrobați, muzică lirică, un scamator, un scheci, o acrobație, un prestidigitator.

Colectivul artiștilor moscoviți s-a făcut remarcat printr-o uimitoare precizie, printr-o proștețime cu care fiecare interpret și-a executat numărul cu o perfecțiune ce trăda o rutină excepțională. Artiștii sovietici s-au integrat perfect genului estradistic — ca să-l numim așa — de muzic-hol, bazat mai ales pe originalitatea unor execuții cel mai adesea acrobatică. E un program „de sală“, cum îl numesc specialiștii, un spectacol odihnitor și optimist totodată.

„Numărul tare“ al programului îl constituie evoluția prestidigitatorului și iluzionistului Tai-pe. Posedînd o recuzită luxuriantă, pînă la urmă însă accesorie unei măiestrii și virtuozității unice, scamatorul a făcut o risipă de fantezie, grefată într-un decor bogat, oriental. A fost o adevărată lecție, de la care „specialiștii“ noștri ancorați în programe învechite au numai de învățat.

Două programe diferite, două genuri diferite, din care ar avea de învățat în primul rând Circul nostru de Stat, care excelează în prezentarea unor programe de estradă pe... arenă de circ, așadar într-un „mixtum compositum” neinspirat, pe care prezența unor artiști talentați, dar din alte genuri, este departe de a-l salva de la hibriditate. Altfel ar sta lucrurile dacă talenții noștri artiști de circ ar avea mai des prilejul de a dovedi publicului măiestria lor specifică, și n-ar mai fi siliți de nu știm ce inerție să tot repete numere... ancestrale.

E timpul să se înțeleagă că circul nu trebuie să fie estradă, după cum estrada nu trebuie să fie... circ.

Replică provincială

Și exemplele bune sînt deseori imitate; ba mai mult: dezvoltate creator. Teatrul Național a deschis seria conferințelor experimentale de istoria teatrului, cu o periodicitate și o regularitate vrednice de toată lauda. Succesele obținute în fața unor săli arhipline duminică dimineața au stîrnit, în cele mai variate cercuri de spectatori, interes pentru trecutul teatrului. Acestei „chemări” tacite a primei noastre scene i-au răspuns conferințele experimentale — sporadice — ale Teatrului Tineretului și cele de curînd permanentizate ale Teatrului Armatei. Am fost de asemenea informați despre un ciclu de conferințe de estetică teatrală, inițiat de Teatrul Național din Iași. Un teatru tînr, Teatrul de Stat din Orașul Stalin, și-a însușit inițiativa mai sus amintită, abordînd-o însă într-un fel personal.

Sub titlul *Să cunoaștem dramaturgia universală*, teatrul a inițiat un ciclu de lecturi ale capodoperelor dramaturgiei universale. În cadrul acestui ciclu, actorii teatrului fac lectura celor mai valoroase opere din dra-

maturgia universală, începînd cu antichitatea greacă și pînă în zilele noastre. În prima parte a ciclului se face lectura unor piese de Sofocle, Eschil, Euripide, Aristofan, Plaut, apoi a unor piese create în perioada Renașterii etc.

Fiecare lectură este precedată de o scurtă prezentare introductivă, după care actorii teatrului prezintă integral piesa respectivă, cu lumini și mișcare scenică (dar fără costume și grimă).

Din colectivul care a făcut lectura primei piese, *Oedip rege* de Sofocle, au făcut parte interpreții cei mai valoroși ai teatrului; e interesant de remarcat că artistul emerit Mișu Fotino, cunoscut pentru rolurile de comedie pe care le-a abordat pînă acum, a interpretat rolul prorocului Tiresias.

E o replică demnă a provinciei la inițiativele artistice ale Capitalei.

Al. P.

Premierea unor oameni de teatru

În săptămîna teatrului din Luna Culturii, au fost decernate următoarele premii pentru realizări din stagiunea 1956/57:

Pentru cea mai izbutită creație regizorală în spectacolele cu piese romînești, regizorului Horea Popescu, care a pus în scenă piesa *Domnișoara Nastasia* de G. M. Zamfirescu la Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești.

Pentru cea mai reușită interpretare a unui personaj masculin în spectacolele cu piese romînești, actorului Radu Beligan — interpretul rolului Cerchez din piesa *Ziaristii* de Al. Mirodan, la Teatrul Național „I. L. Caragiale”.

Pentru cea mai reușită interpretare a unui personaj feminin din spectacolele cu piese romînești, actriței Marga Anghelescu, interpreta rolului Nastasia, din spectacolul *Domnișoara Nastasia*, la Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești.